

Ligning meget ofte kom til at ramme netop de fattigste Sogne overordentlig haardt. Thi det er jo netop i de fattigste Sogne, i de ny Sogne, der vokse op med den store Fattigbefolkning, at de ny Kirker som oftest skulle bygges. Derfor krævede Folketinget, at Regeringen skulde forelægge en Lov, hvorefter Bidraget til Kirkernes Restauration og til ny Kirker ikke blev lignet paa et enkelt Sogn men paa hele Byen, og vi føjede til, at disse Bidrag ikke skulde kunne lignedes paa Byen, uden at Byens Kommunalbestyrelse gav sit Samtykke dertil. Efter dette gentagende udtalte Ønske fra Folketinget fremlagde Ministeren Forslag i den Retning, og det blev vedtaget med almindelig Tilslutning fra alle Sider. Nu bliver Spørgsmaalet, om man skal gaa bort fra denne Praksis, og om man skal gaa tilbage til den, at Udgifterne til Kirkernes Restaurering i ethvert Tilfælde komme til at hvile paa det enkelte Sogn. Med Hensyn til de ny Kirker har Forholdet altid været mere tvivlsomt. Jeg er ikke sikker paa, at „Danske Lov“s Bestemmelser i saa Hensende have indeholdt den fornødne Hjemmel for Ministeriet til at gaa den Vej, det tidligere har gaaet. Man har maattet hjælpe sig paa den Maade, at man først lod Kirkerne blive opførte, saaledes at vedkommende Komite laante Penge til deres Opførelse, og naar de saa vare opførte, lignede man paa vedkommende Sognemenighed et Bidrag til deres Vedligeholdelse og til Afbetaling af de optagne Laan. Dette var efter min Mening en meget omtvistelig Fremgangsmaade, men den havde desværre faaet en temmelig lang Aarrækkes Praksis for sig. Nu er der imidlertid i de senere Aar fra flere Sider her i Tinget kommet en Betragtning frem, der forekommer mig ret urimelig, og det er den, at en Kommune overhovedet ikke maa give Bidrag til Kirkers Opførelse. Jeg antager, at denne Betragtning kommer derfra, at man siger: Kommunen har slet ikke med de kirkelige Forhold at gøre, og det er for saa vidt sandt. Men desuagtet kan der være ganske overordentlig god Mening i, at en Kommune giver Bidrag til en Kirkes Opførelse. Kommunerne give jo ofte Bidrag til Opførelsen af forskellige andre offentlige Bygninger i vedkommende Kommune, fordi de ønske, at disse Bygninger skulle have en vis anselig, en vis monumental Karakter, ikke for selve Formaalets Skyld, men for den Bys Skyld, hvori de ligge, og der er jo intet Spørgsmaal om, at her i Kjøbenhavn spiller det for Kommunen en ikke ringe Rolle, om de

Kirker, der bygges her, blive nogenlunde anselige Bygninger, eller om det bliver saadanne Bygninger som Kirken i Dannebrogsgade og den ude i Ryesgade, der begge ere ganske uanselige. Fra et rent kirkeligt Standpunkt er det klart, at det i og for sig kan være lige-gyldigt. Fra et rent kirkeligt Standpunkt vil der kunne finde en lige saa opbyggelig Gudstjeneste Sted i den allertarveligste Kirke som i den allerfineste. Men fra et kommunalt Standpunkt stiller det sig — forekommer det mig — i mange Tilfælde noget anderledes. Jeg tror, at Kommunerne gennemgaaende ikke vilde være tilfredse med, at de offentlige Bygninger, der opførtes i dem, vare af de allertarveligste og stod langt tilbage for de private Bygninger i vedkommende Kommuner. Jeg finder det derfor meget naturligt, at Kommunerne give Bidrag til Opførelsen af Museer, Teatre o. s. v., og jeg finder det lige saa naturligt, at Kommunerne give Bidrag til Opførelse af Kirkebygninger netop af dette kommunale Hensyn, at de offentlige Bygninger i Kommunen blive saaledes, at denne kan være dem bekendt. Dertil kommer noget ganske særligt med Hensyn til Kjøbenhavn. Den øvrige Befolkning Landet rundt betaler en tvungen Skat til Kirkebygningerne, nemlig Tiende; Kjøbenhavns Borgere ere fri for Tiende; de svare i Stedet for Tiende kun den nbetydelige Afgift, som kaldes Præstepenge. Det forekommer mig, at det i Grunden er mærkeligt, at man nu fra Folketingets Side vil stille sig paa det Standpunkt, at det tiendefri Kjøbenhavn ikke maa give noget Bidrag til Opførelse af sine Kirker, medens Staten, hvis store overvejende Befolkning er tiendepligtig til Kirkerne i deres eget Sogn, skal give Bidrag til de kjøbenhavnske Kirker. Jeg forstaar aldeles ikke dette. Men lad nu være, at man for Tiden har faaet det Lune — og som andet end et Lune kan jeg ikke betragte det — at man overhovedet ikke vil, der maa gives Bidrag af Kommunen til Kirkebygninger. Til Teatre og Museer maa de gerne give Bidrag, men Kirkebygningerne maa de ikke ønske anselige i deres Stad, og derfor maa Kommunerne ikke give Bidrag dertil. Nu har man faaet det Lune, og lad saa gaa, saa længe dette Lune varer. Men denne Lov omhandler jo to Ting, idet den ikke blot omhandler Spørgsmaalet om ny Kirker, men ogsaa Spørgsmaalet om Restaurering af de bestaaende Kirker, og paa dette Punkt er der, som ogsaa den første ærede Taler (J. C. Christensen) i Dag be-